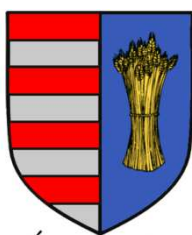

ÚJHARTYÁN VÁROS
GAZDASÁGI PROGRAMJA
2015-2019

Újhartán

2015. MÁRCIUS

BEVEZETÉS

Újhartyán a Közép-magyarországi Régió, illetve Pest megye délkeleti részén fekszik, Budapest központjától mintegy 45, határától 25, a ferihegyi repülőtértől 35 km-re, gyakorlatilag az ország közepén. A település ugyan nem része a jogszabály szerinti Budapesti Agglomerációnak, de az elmúlt évek különböző kutatásai és térszerkezeti vizsgálatai szerint az agglomeráció peremterületi zónájában helyezkedik el, a dabasi kistérségben.

Az agglomeráció kistérséghez csatlakozó szektora (II. szektor) a nyolc agglomerációs szektor közül a legkedvezőtlenebb mutatókkal jellemezhető, különösen társadalomstatistikai vonatkozásokban. Országos összehasonlításban azonban mind az agglomeráció e szektora, mind a szomszédos dabasi kistérség általános fejlettsége, illetve fejlődési dinamizmusa kedvező értékeket mutat.

Mindezek alapvetően meghatározzák a térség és benne Újhartyán társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, köztük a népesedéssel és a migrációs folyamatokkal összefüggő kilátásokat egyaránt.

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

Újhartyán Város Önkormányzatának Gazdasági Programja nem takarékosági terv, hanem a település feladat centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Újhartyán fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható, de inkább javítható legyen.

A lehetséges fejlesztési irányok és programok között elsőbbséget élveznek azok, amelyek forrásteremtő partneri együttműködésben valósulnak meg. Különösen értékesnek tekintjük azokat a programokat, amelyek a magán- és a közszféra érdekegyesítése által jönnek létre.

A Gazdasági Program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztés-orientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a település fenntartható fejlődését segítik elő.

A település fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó képességének. A Gazdasági Program elsőséget ad a dinamikus, személyes boldogulásra is esélyt adó, az, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak.

A településszerkezet alakításában a fenntartható fejlődés és a népességmegtartó-képesség szempontjai minden más megfontolást megelőznek. A beépíthető és be nem építhető területek aránya, a településrészek egyenlőtlen fejlődésének kiegyenlítése, a komplex faluközpont-rehabilitáció.

A Gazdasági Program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak.

I. fejezet

GAZDASÁGI PROGRAM CÉLJA

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § rögzíti, hogy:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

Újhartyán Város önkormányzata a jövő iránt érzett felelőssége tudatában alapvető fontosságúnak tartja a település működésének és fejlesztésének fontosságát. Figyelemmel a kistérség lehetőségeire és egészének fejlesztésére, Városunk polgárai igényének felismerése alapján alkotja meg a változásokhoz alkalmazkodni tudó gazdasági programját, mely az elért és meglévő eredmények megőrzésén túl tartós értékek mielőbbi megteremtésére törekszik.

A földrészek, országok, régiók közötti verseny mellett erőteljesen érződik a települések, különösen a hasonló adottságokkal rendelkező települések közötti verseny is.

Verseny a befektetésekért, a munkahelyekért, a megélhetésért a jövőbeni jövedelemért.

Újhartyán Város gazdasági programjának legfontosabb feladata, hogy összegezze, rendszerezze azokat a célokat és a megvalósításhoz szükséges eszközöket, melyek városunk lakóinak életminőségét javíthatják. A települési gazdasági programnak bele kell olvadnia a kistérségi gazdaságfejlesztési elképzelésekbe, s az egymásra épülést biztosítva koherens egységgé kell formálni. Látni kell azonban azt, hogy a helyi versenyképességre önkormányzatunk csak közvetett hatásokat tud gyakorolni.

A versenyben eszközeink lehetnek:

- Infrastruktúra fejlesztése,
- A helyi adórendszer ösztönző, Vállalkozás megtartó kialakítása

- A befektetések ösztönzési rendszerének kidolgozása (vállalkozástámogatás)
- A Helyi Vállalkozókkal rendszeres érdekegyeztetések folytatása fejlesztésekről
- A helyi munkaerőpiac figyelembe vételével képzések szervezése.

Önkormányzatunk meghatározó szerepet gyakorol a lakosság életminőségének javulása, a jólét emelése érdekében:

- Meghatározza a területhasználat módját
- Erőforrásokat mozgósít a természeti környezet megóvásához,
- Az épített környezet rehabilitációjához.
- A Zöld energia felhasználásának elősegítése, támogatása.

Fontos cél, hogy településünk gazdasági programja igazodjék a Nemzeti Fejlesztési Terv II. (továbbiakban NFT II.) céljaihoz. Építsen azokra a stratégiai célokra, melyek az operatív programok (ágazati vagy regionális) megjelenésekor támogatott célok, megfelelő projektötletek lehetnek.

A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései, fejlesztési irányai:

A gazdasági program meghatározásánál elengedhetetlen a pénzügyi lehetőségek számbavétele.

A kormány a fejlesztési irányelveit az új energiapolitika, a vidékfejlesztés, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, mely fejlesztési irányok kihatnak az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint a fejlődés húzóágazatai:

- területi operatív program, KEHOP,
- az üzleti- és kereskedelmi szolgáltatás,
- az idegenforgalom és falusi turizmus.

II. FEJEZET

HELYZETELEMLÉZÉS

Újhartyán Város területe 22.426 km², lakossága 2761 fő, az egy km²-re eső népességszám 123,11 fő.

Újhartyán gazdaságában az Agro-Ökológiai potenciál kedvező. Különösen jók a fa-, vad-, gazdálkodás feltételei, jelentős az erdőterület. E mellett természeti terület (NATURA 2000) további jó adottságokat jelentenek a turizmus számára.

Az M5-ös autópálya, valamint a 405-ös főközlekedési út csomópontjában helyezkedik el Újhartyán Ipari területe, amely a déli és a keleti irányban biztosítja a zavartalan áru szállítást.

Az Ipari Park területén mintegy 100 Ha terület van előkészítve betelepülő vállalkozások fogadására. A munkaerő piac regionális felmérése alapján a Kistérségből biztosítható a munkaerő. A közlekedés helyközi és helyi, valamint saját autóbusz szolgáltatással megoldott.

A Település lakosságának korszerkezete:

A 65 éven felettek száma: 411 fő,

nők aránya: 1457 fő,

férfiak aránya: 1304 fő,

0-14 éves korúak száma: 367 fő,

14-18 éves korúak száma: 105 fő.

II/1. A NÉPESSÉG SZÁMÁNAK ALAKULÁSÁT MEGHATÁROZÓ FOLYAMATOK

Újhartyán népességszámát, illetve tényleges szaporodását alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és a halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és kivándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

Újhartyán fejlesztésének legfontosabb stratégiai irányai

Újhartyán tulajdonképpen különösen kedvező helyzetben van a hasonló nagyságrendű és szerepkörű hazai településekkel összehasonlítva. A városi címre való kandidálást számos szempont indokolta, amelyek – akár elnyeri a városi címet a település idén, akár csak néhány év múlva találják a döntéshozók erre érdemesnek – a fejlődés jelentős erőforrásaiként jönnek szóba. A cím odaítélése esetén többlettámogatásra, illetve központi szerepköreinek megerősítésére számíthat, míg sikertelenség esetén a kritikaként megfogalmazott hiányosságok fejlesztési irányokként is szolgálnak.

Újhartyán mindenek előtt méreteit messze meghaladó gazdasági szerepkörökkel rendelkezik, amely önálló ipari parkban, ebből fakadó adóerőben, valamint számottevő munkaerővonzásban és igen kedvező foglalkoztatási helyzetben nyilvánul meg.

Ezen gazdasági erő birtokában a település képes volt stabilizálni demográfiai helyzetét úgy, hogy voltaképpen nem tartozik bele közvetlenül sem Budapest, sem Kecskemét agglomerációs zónájába. Népességszáma mégis enyhe gyarapodást mutat, amely a közösség egészségének jele. Fontos demográfiai erőforrásnak tekintjük a német nemzetiségi jelleget, különösen annak térségbeli egyedisége okán.

A település igen jelentős sikereként értékelhetjük azt, hogy képes volt megújítani és minőségében fejleszteni alapszintű intézményhálózatát. Ezzel fokozatosan erősítette térségi humánszolgáltató jellegét, amellyel valódi központi szerepkörök alapjait rakta le.

Milyen fejlődési irányok prognosztizálhatók Újhartyán esetében? Először is fontos leszögezni, hogy – bármily lehangoló is ez a megállapítás bármely település közössége számára – sorsuk igen korlátozott mértékben van csak saját kezükben, azt markáns módon határozza meg az európai és hazai makroterek általános fejlődési iránya és dinamikája. A stratégia jó eséllyel abból indulhat ki, hogy mind Európa, mint Magyarország növekedése meglehetősen visszafogott marad a következő években, de ezek a korlátozott növekedési impulzusok térben koncentráltan lépnek majd fel. Ami a hazai léptéket illeti, egyértelműen látszik, hogy az ország tartósan kettészakad a globális gazdaságba bekapcsolódni képes és arra képtelen terek ellentétére. Újhartyán szerencséjére a növekedés-intenzív gazdasági tér, amelynek centruma a főváros és az ország északnyugati térségei, az M5 autópálya mentén délkeleti irányba terjed ki. Ebben igen nagy szerepe van a Kecskemét körül formálódó új beruházási pólusnak, amelyet többek között éppen Újhartyán szűkebb térsége kapcsol össze a fővárosi agglomerációval. Mivel a korábbi gazdasági centrumok környezetében egyfajta telítődés, a munkaerőpiaci kínálat beszűkülése tapasztalható, feltételezhető ennek a keleti eltolódásnak a felgyorsulása. Újhartyán meglévő adottságai (a gazdaság fejlődésében kulcsszerepet játszó klaszterhatások miatt) ezt a hatást vélhetően képes lehet kiaknázni. Ennek alapvetően két feltétele van: a munkaerőkínálat számszerű bővítése és minőségi fejlesztése, valamint a befektetőbarát környezet fenntartása.

Számolni kell továbbá (részben a fentiekből adódóan) a népességszám határozott növekedésének megindulásával. Gyakorlatilag akár az intézmények megtartása, akár a gazdasági szerepkörök hosszú távú fenntartása irányából indulunk ki, a demográfiai gyarapodás feltételként, ezáltal elérendő célként is jelenik meg. Szakmai véleményünk szerint az alapvetően fogyatkozó népességű országban egyre kevesebb közösség képes hosszú távon is fenntarthatóan fejlődni, életképesnek maradni. A népesség növekedése szoros interdependenciában, pozitív korrelációban lehet a gazdasági funkciók további erősödésével. Várható, hogy a hazai lakosság mobilitásának jelenleg is tapasztalható növekedése hamarosan beköltözők potenciális célpontjává teszi a települést, az elmúlt évtizedben tapasztaltnál jelentősebb mértékben. Ezt a tendenciát nem csak kezelni, hanem a település közösségének érdekében térben és szerkezetében is befolyásolni szükséges. Újhartyánt épített környezetének rendezett állapota és a település alrendszerének hatékony működése alkalmassá teszi a betelepülők fogadására, akiknek érkezését elő kell segíteni. Ennek fontos feltétele a városiasodás szintjének további növelése, például közparkok létrehozása, a közszolgáltatások színvonalának további emelése. A település növekedésének elősegítésére megfelelő kertvárosias beépítési övezeteket kell kijelölni. Az ingatlanpiacot sújtó válság szükségképpen véget ér a következőkben, és az ingatlangazdálkodás fontos szerepet játszhat a szabályozott növekedésben.

Fontos fejlesztési feladat lesz a közeljövőben a betelepülők integrálása. Ennek első lépésében meg kell határozni azt a betelepülési ütemet, amely még nem veszélyezteti az egyensúly fennmaradását. A betelepülőket szervesen be kell kapcsolni Újhartyán közösségi életébe – amelynek további fejlesztése szintén indokolt – támogatni kell az alulról jövő kezdeményezéseket, erősíteni kell a civil szerepvállalást és célzott programokat kell indítani annak érdekében, hogy az itt lakók települési felelősségvállalásának szintje magasabb legyen, és hogy az újonnan jöttek is minél nagyobb számban kerüljenek be Újhartyán aktív és felelős

polgárainak körébe. Ennek kapcsán jó iránynak tűnik a német nemzetiségi jelleg kidomborítása, annak erősítése a jövőben is követendő cél lehet. A német nyelv ismeretén keresztül egyébként ennek konkrét, realizálható gazdasági előnyei is lehetnek. Szintén fontos integráló elem lehet a sport, amelynek tömeg-jellegét érdemes hangsúlyozni és fejleszteni, az a fizikailag és mentálisan egészséges közösség formálása érdekében.

Kulcskérdés lehet a település számára, hogy nyílik-e reális esély arra, hogy népességét, annak jövőbeni bázisát, fiatal polgárait megtartsa. E tekintetben mérete miatt nem indul előnyös helyzetből, a közép- és felsőfokú oktatási részvétel miatt a fiatalok erőteljes mobilitási motivációt nyernek. A közösségfejlesztés egyik lehetséges sikerkritériuma lehet, hogy közülük fiatal felnőttként hányan maradnak, illetve térnek vissza. Az ezt elősegítő települési támogatási politika minél hamarabb kimunkálendő.

Noha Újhartyán adottságai alapvetően a kínálatorientált fejlesztési stratégiát folytat, érdemes azonban számba venni a lokalitást erősítő lehetőségeket is. Az egyik ilyen probléma, amelyre a településnek középtávon reagálnia kell, az a fenntarthatóság kérdése. Ennek kapcsán az iskola energetikai fejlesztése jó irányba tett fontos lépésként értékelhető, de általában véve megfontolandó a megújuló energiaforrások köz- és magáncélú felhasználásának elősegítése, a fenntarthatóbb energiamérleg megteremtésének kísérlete. Szintén érdemes fontolóra venni az urbanizációval párhuzamosan a minőségi élelmiszertermelés és -fogyasztás elősegítését, a helyi termelők és fogyasztók összekapcsolásának elősegítését, illetve ilyen hálózatokban való részvételt, ennek térségi generálását.

A humán szolgáltatások terén az előbbiekkal összefüggő cél a minőség további fejlesztése. Ilyen terület lehet az egészségügyi szakellátások meghonosítása az Egészségház bázisán, vagy az óvodai és alapfokú nevelés szolgáltatási körének további bővítése, illetve a kulturális funkciók erősítése. Ezek persze a rendelkezésre álló források, illetve egyéb külső feltételrendszerek (pl. iskolafenntartó-kérdéskör) alapján determináltak.

A kiváló közlekedési kapcsolatok a térségi energiákkal elegyítve olyan adottságot biztosítanak, amely turisztikai hasznosítása is átgondolható, -gondolandó. Az eddig jellemző átutazó, megszálló tranzit turizmust kistérségi összefogással aktív szabadidős és sportturizmussá (kerékpározás, lovaglás, túrázás) fejleszthető.

Az eredményes középtávú gazdasági fejlődés, erősödés érdekében a Város lakosságának kb 10 %-os növekedése szükséges. A középtávú cél 3000 fő.

Újhartyán kisközpont

Újhartyán kisközponti funkcióinak és lehetőségeinek vizsgálata megkívánja egyrészt az urbanizáció és a társadalmi-gazdasági fejlődés területi vonatkozásait, másrészt a feladatellátás és az együttműködés oldaláról történő megközelítéseket, az összefüggések együttes feltárásával. A részben horizontális, részben vertikális fókuszálás olyan metszéspontokat rajzol ki, amelyek megadják az egyes feladatellátások és együttműködések területi és igénybevételi hatókörét, az egyes funkciók vonzását, a központi szerepek területiségét.

II/2. INFRASTRUKTÚRA

Az infrastrukturális feltételek differenciáltan jelennek meg. A vízellátás összességében megfelelő, a szennyvízelvezetés a teljes közigazgatási területen megoldott és az összes ingatlan rákötött. A közlekedésben megfelelő kiépítettségű. Az alap infrastruktúra képes a jelenlegi lakossági igényeken túl kielégíteni az Ipari, Szolgáltatási szektor igényeit is. A meglévő infrastruktúra lehetőséget ad a kapacitás fejlesztésére. Középtávon az igények kielégíthetőek a jelenlegi kapacitások bővítésével. A Város közvetlen közelében Déli irányból egy 120 KV-os távvezeték biztosíthatja (EON-DÉMÁSZ) a megnövekedett elektromos energia ellátást, a Hernádi út mellet rendelkezésre áll terület, áttadó állomás létesítése. A Földgáz ellátást Középnymomású hálózat (ENI-TIGÁZ) bővítésével lehet biztosítani. A városi víz, szennyvíz telepek kapacitása megfelelő, szüksége esetén gépészeti kapacitással bővíthető. Az informatikai hálózatok (UPC) megfelelő kapacitást biztosítanak.

II/3. GAZDASÁG

A település gazdaságában a GDP-hez való hozzájárulásban az iparnak, mezőgazdaságnak és a szolgáltatási szektornak – ebben elsődlegesen az ipari parkhoz is kapcsolódó kereskedelemnek és könnyűipari tevékenységnek – van jelentősebb szerepe.

Újhartyanban a GDP-belüli ágazati megosztása szerint, a mezőgazdaság hozzájárulása 10 %, a szolgáltatásoké 40% , az építőiparé 10%, az ipar 40%.

2014. évben közel 290 db Újhartyani székhelyű vállalkozás tartottunk nyilván, amiből egyéni vállalkozás 100 db, gazdasági társaság 190 db.

Helyben foglalkoztatottak száma: 1300 fő

A munkaerő-kínálatot alapvetően meghatározó regisztrált munkanélküliek/álláskeresők száma **2014.** évben: átlag 69 fő, amely a teljes lakosság 2,5%-a.

II/4. IPARI PARK

Az Ipari Park fejlesztése meghatározó szerepet tölt be a foglalkoztatás szempontjából. 2002. évben készült tanulmány az ipari park fejlesztése és foglalkoztatás elősegítésére, melyről szóló szakértői vélemény alapján Újhartyan település fejlődési potenciáljának, adottságainak meghatározására alapozva, a település fejlesztésének nem szokványos, hanem Magyarországon újszerű, az új Nemzeti Fejlesztési Terv célkitűzésével összhangban álló és a nemzetközi sikeres gyakorlatnak megfelelő stratégiáját fogalmazza meg

A Kutatási-Fejlesztési és Innovációs Park létesítésének céljai

Nem nélkülözhető továbbá a fejlesztési programban hangsúlyozott - „a telephelyi tényezők célzott erősítését” szolgáló - humán-erőforrás és az innovációs menedzsment alprogramok ismerete és a lehetőségek, szükségégek, tennivalók részletesebb kidolgozása.

Mivel az emberi erőforrás minősége, a meglévő és fejleszhető tudásbázis a tudáspark létrejöttének egyik legfontosabb tényezője meghatározandó annak mennyiségi és strukturális jelenléte a régióban, ill. a vonzáskörzetben. Mivel a park nem egyetemi tudományparkká, sokkal inkább technológiai parkká válhat, nélkülözhetetlen a felkészülés, a felkészítés, a tudásbázis növelése a közoktatás részeként éppúgy, mint a képző, szak- és átképző intézményekkel létrehozott kooperációkra építve. Nem jöhet létre, ill. nem lehet életképes egy olyan technológiai park, mely nem készül tudatosan előre a szakemberképzésben az innovációs képességet, kreativitást fejlesztő műhelyek kialakításán és az idegen nyelvek ismeretén túl a környezettudatos gondolkodásra és életmódra neveléssel. A vállalkozói kör innovációs képességének erősítése a parkfejlesztés és működés során, hosszú távon szükséges feladata a parki menedzsmentnek. Mivel a térségben, ill. országosan is a KKV-k „helyzetbe hozása” az innovációs jövőkép egyik kritikus eleme célszerű lehet a KKV-k technológiai szükségleteinek, továbbá az egyetemi központok kutatóbázisainak együttműködésének aktivitását felerősítendő koncentrálni az erőforrásokat, a meglévő adottságok továbbfejlesztésével.

II/5. ÚJHARTYÁN VÁROS FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIÁJA

A Stratégia csak olyan kitörési pontokat, fejlesztési célokat tartalmaz, amelyek a település szereplők tevékenységén keresztül elérhetőek. Jelen dokumentum, település hatáskörében megvalósítható fejlesztési irányokra koncentrál.

Táblázat: Stratégia gazdaságfejlesztési céljainak összefoglaló táblázata

Újhartyán mint területi egység		
Ágazatok	Ipar	<ul style="list-style-type: none"> - Meglévő Könnyűipar fejlesztése - Logisztika megteremtése - Bértárolás kialakítása - K+F park létrehozása
	Szolgáltatás	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi értékekre, egyedi látványosságokra alapuló, komplex turisztikai szolgáltatások kialakítása, attrakció láncba szervezése - Öko, bor, falusi és vad turizmus fejlesztése - Termálvíz adottságokra alapuló wellness szolgáltatások fejlesztése - Egészségturisztikai szolgáltató központ kialakítása - Népi mesterségek, kézművesipar

		létrehozása, fejlesztése
	Mezőgazdaság	<ul style="list-style-type: none"> - Energia növények termesztésének ösztönzése - A termásvíz adottságokra alapuló melegházi zöldségtermelés fejlesztése - Hűtőházak létesítése - Hazai csirke állomány fejlesztése és feldolgozásának támogatása
	Általános	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuláló gazdasági környezet biztosítása - Logisztikai központ szerepkör elérése - Termelőket, szolgáltatókat, a feldolgozókkal, kereskedőkkel, vevőkkel összekapcsoló szerveződések támogatása
	Közszolgáltatás	<ul style="list-style-type: none"> - Meglévő orvosi ügyeleti központ fejlesztése - Oktatási és Innovációs központhoz tartozó (K+F) kialakítása - Helyi egészségügyi központ kialakítása

Táblázat: Stratégia munkaerőpiaci fejlesztési céljainak összefoglaló táblázata

A foglalkoztatás növelése	A munkahelyteremtés támogatása
	A vállalkozóvá válás ösztönzése
	Az illegális munkavégzés arányának csökkentése
A foglalkoztat- hatóság javítása	A szakképzettség növelése
	A munkaerő egészségügyi alkalmasságának javítása
	A készségszint emelése
A munkaerőpia- c rugalmasság ának növelése	Az informáltság növelése
	A munkaerő-kölcsönzés és munkaerő-közvetítés ösztönzése
	A munkavállalói mobilitás növelése
A munka- nélküli ség megelő-	A képzési struktúra összehangolása a munkaerő-piaci igényekkel
	A pályorientációs tanácsadás fejlesztése

A kockázati csoportok segítése	A munkavilágába történő visszavezetést támogató programok, szolgáltatások ösztönzése
	Az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése
Az esélyegyenlőség védelme	A diszkrimináció elleni fellépés

III. fejezet

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK, BŐVÍTÉSEK

III/1. AZ ÖKO TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK ÖSZTÖNZÉSE

Az ökoturizmus kifejezés a természeti értékekre alapozó, a természet értékeit tiszteletben tartó turisztikai programlehetőségeket jelenti, Újhartyán tekintetében leginkább az ún. bakancsos-, lovas-, kerékpáros- és horgászturizmust. Ezen szolgáltatáskategóriák egy fejezetben történő kezelése a köztük található összefüggések miatt indokolt.

A kistérség csaknem minden települése mentes a jelentős környezeti terhelést okozó ipari tevékenységektől, a természeti környezet és a jelenleg gazdasági hátrányként, lemaradásként értelmezett gyenge, kiépítetlen infrastruktúra az ökoturizmus szempontjából akár előnnyé is válhat. Az országban egyre szűkülő érintetlen természeti területek felértékelik a nemzeti parkjainkban, tájvédelmi körzeteinkben és természetvédelmi területeinken található értékeket, amelyekben a kistérség bővelkedik. Az ökoturizmus komplex szolgáltatások kialakításának lehetőségét kínálja a védett természeti területek kezelői számára a vendégforgalom ellenőrzött keretek között tartására úgy, hogy a fejlesztésekből származó előnyökből a természetvédelem szervezetei mellett a helyi közösségek is részesülhetnek a felek kölcsönös megelégedésére.

Jelenleg a természeti környezet nyújtotta lehetőségeket nem vagy csak alig használja ki a kistérség, köztük Újhartyán települése.

Az **ökoturizmus** fellendítése érdekében szükséges az ökoturizmusra alkalmas területek helyreállítása, kiemelten kezelve a túraútvonalak, kilátók, pihenőpontok, bemutatóhelyek kialakítását, felújítását.

A vidékre érkező turistának – bel- és külföldinek egyaránt – igénye, hogy a táj természetes valóságában nyíljon meg előtte. Az emberi beavatkozás maradjon oly minimális, hogy a látogatónak ne tűnjön fel. Ugyanakkor a szolgáltatások száma és minősége legyen megfelelő és igényes.

Ehhez fel kell mérni a meglévő gyalogos és kerékpáros túraútvonalakat, ezeket – szükség esetén – fel kell újítani, és további fejlesztések mellett rendszerbe kell szervezni a különböző közlekedési eszközöket használók, eltérő érdeklődéssel rendelkezők számára. Célszerű

tematikus túraútvonalak (pl.: geológia, növénytan tanösvények) kialakítása is. Szükséges a túraútvonalak folyamatos karbantartása is.

A **túraútvonalak** mentén információs, a látványosságok közelében pedig bemutató táblákat kell elhelyezni, amelyek személyzet nélkül is funkcionálnak. Szükséges továbbá megfelelő promóciós és információs kiadványok (pl.: aktuális turistatérképek) elkészítése több nyelven is, melyek kifejezetten az ökoturisztikai programlehetőségeket mutatják be.

A **kerékpározás** környezetbarát közlekedési mód és turisztikai vonzerő is egyben. A bringakörút kiépítését követően a háttértelepülések látnivalói, értékei felé vezető kerékpárutak megépítése szükséges, melyek jelenleg hiányoznak. A megye egész területén érdemes elsőbbséget adni azoknak a kerékpárút-vonal-fejlesztéseknek, amelyek hosszabb, összefüggő szakaszok kialakulását teszik lehetővé, illetve turisztikai attrakciók helyszíneire vezetnek. Szükséges továbbá a kerékpáros útvonalak mentén, a kerékpáros turizmushoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások elterjesztésének támogatása, mint például a kerékpárkölcsonzés, illetve a szervizelés. Emellett ugyanitt szükséges az útbaigazító táblarendszer kiépítése, a pihenőhelyek, és fotópontok kialakítása is.

A magyar **lovas tradíciók** és a megye természeti környezete igazi vonzerőt jelenthet Európa lovas társadalma számára. A településünkön jelenleg több lovas turisztikai létesítmény található. A lovas központok nagysága és színvonala azonban nagyon eltérő, a vállalkozások döntően futószárazással, rövidebb távú túralovagoltatással, csillagtúrázással foglalkoznak. A lovas központok nagy része ma még nem tud szállást vagy vendéglátást biztosítani a vendégeknek, ezért ösztönözni kell a lovas központokra alapozó színvonalas szálláshelyek kialakítását. A legnépszerűbb és legjobban jövedelmező (többnapos) túralovaglás egyelőre csak elképzelés. Ennek egyik oka, hogy problémát jelent a többnapos lovastúra-útvonalak kialakítása, hiszen a területek jelentős része magánkézbe került. A régi, kipróbált útvonalakat tehát újra kell szervezni.

Jelentős, jelenleg jórészt kihasználatlan lehetőséget jelent a **horgászturizmus**. A természet adta lehetőségekkel élve elsősorban a meglévő és kiszáradt horgászto felújítása az elsődleges.

III/2. A FALUSI TURIZMUS FEJLESZTÉSE

Újhartyán Város fontos turisztikai vonzerejét képezik a vidéki, falusi térségekhez kötődő, területileg kevésbé koncentrált jellegű turisztikai attrakciók: a természet viszonylagos háborítatlansága, a máig megőrzött, sokszínű tradíciók, a vidéki élet vonzása. A **falusi turizmus** fejlesztése jellemzően helyi kezdeményezésekből táplálkozik, a jórészt spontán fejlődés jelentős lakossági aktivitáson alapul. A falusi turizmusból származó bevételek fontos jövedelmi forrást jelenthetnek a vidéki térségben élők számára, azonban e fejlesztések esetében is fontos a térségi szereplők közötti együttműködés.

A falusi turizmus fejlesztési igénye két összetevőből áll:

Egyrészt szükséges megteremteni a település egyedi arculatát, azonosítani a térségbeli egyedi attrakciókat, erősíteni a helyi identitástudatot.

Másrészt a falusi turizmus magában foglalja a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását, színesíti a szálláshelykínálatot, és ezzel alternatív bevételi forrást jelent az ott élők számára. Ezen komplexitás tekintetében a falusi turizmus még nem tölti be a kívánatos szerepet. Kitörési pontot jelenthet a térségek számára a megfelelő minőségű és mennyiségű szálláshelyek fejlesztése, új, piacképes kínálatok kimunkálása, a fejlesztési törekvések összefogása, ezzel komplex falusi szolgáltatási ellátórendszer kiépítése.

Fontos foglalkozni és megteremteni az öko turizmust alapjait is, mint a „bakancsos, lovas, kerékpáros, horgász-turizmust”

III/3. A VADÁSZTURIZMUS FEJLESZTÉSE

Településünkön a területi adottságok miatt nagy hagyománya van a vadászatnak, vadgazdálkodásnak. A nagy kiterjedésű összefüggő erdők, ligetek, lápos területek, legelők vadeltartó képessége kiváló, ezért a vadászatban, vadgazdálkodásban rejlő lehetőségek jobb kiaknázása gazdasági kitörési pontot jelenthet a megye számára. Érdemes ezt a lehetőséget a turisztikán belül is kiemelten kezelni. Amellett, hogy a **vadászturizmus** fejlesztése az egész megye számára kitörési lehetőség.

A vadászat és vadgazdálkodás területén történő fejlesztések a gazdaság több területén is kifejtik hatásukat, kapcsolódnak az idegenforgalomhoz és a mezőgazdasághoz is egyaránt. A fejlesztések mindkét ágazat eredményességének javulásához hozzájárulhatnak. A gazdaságban jelentős bevételt képez már most is a külföldiek vadásztatása és a vadhús értékesítése is.

A vadászati ágazat jövedelemtermelő és munkahelyteremtő jellegét a kapcsolódó vadászturizmus fejlesztésével lehet leghatékonyabban erősíteni. A vadászvendégek megfelelő elhelyezéséhez célszerű bővíteni a már meglévő kiszolgálási kapacitásokat (programszervezők, vadászházak). A vadászházak könnyebb elérhetősége és magasabb komfortfokozatának megteremtése érdekében ki kell építeni a kapcsolódó infrastruktúrát is, figyelve ugyanakkor arra, hogy az ne károsítsa a természeti környezetet.

A vadászturizmus népszerűsítése érdekében a turisztikai szolgáltatáscsomagokhoz kapcsolódva promóciós anyagok és eszközök fejlesztése szükséges (információs kiadványok, internetes honlap).

III/4. A BORTURIZMUS FEJLESZTÉSE

A megye több településén hagyománya van a szőlő- és bortermelésnek, ugyanakkor alapvetően kihasználatlanok a **borturizmus** és a kapcsolódó szolgáltatások szempontjából.

A borkóstolás, a borospincékben történő hangulatos vendéglátás kiváló kiegészítője lehet a turizmus egyéb területeinek, hiszen a külföldi vendégek fogékonyak a magyar bor kínálta szabadidős programokra.

A borturizmusban rejlő lehetőségek kihasználása és a termelt bor minőségének garantálása érdekében újabb bor utak létrehozása szükséges.

További fejlesztési terület a vendéglátóhelyeken a borkultúrához kapcsolódó alapismeretek elterjesztése, az üzemeltetők érdekeltségének növelése a helyi borok kínálatban tartására.

Célszerű továbbá a borászati innováció ösztönzése, mert az újszerű, egyedi termékek az adott térség ismertségét növelik, akár a külföldi fogyasztókhoz is eljutva hatásos marketingeszközei lehetnek a megyének.

III/5. EGÉSZSÉGTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONTOK FEJLESZTÉSE

A magyar lakosság egészségi állapota közismerten rossz. Az ország lakossága öregedő korfát mutat, amely igaz Újhartyán településre is. E két adottságból egyértelműen következik, hogy egyre többen szorulnak orvosi kezelésre. Hazánk az Európai Unióhoz történő csatlakozása megnyitotta annak lehetőségét, hogy Nyugat-Európa lakói nálunk gyógyíttassák magukat, méghozzá az ottani áraknál jóval kedvezőbbben.

A kistérségben található termálvizek kihasználatlanok, gyógyhatása még pontosan nem ismert. Lehetőség szerint a termálvíz adta lehetőségre, a ráépülő gyógyászati infrastruktúra révén komplex **gyógyászati szolgáltatások** kínálatát lehetne bevezetni. Ezek a szolgáltatások jellemzően nagy jövedelmezőséget biztosítanak.

A szolgáltatást elsősorban nem csak a külföldi vendégekre lehet építeni, hanem a belföldi turistaforgalom növekedését is segítheti. A komplex szolgáltatás feltétele a megfelelő kórházi szolgáltatások, a termálvíz és a minőségi szálláshelyek, valamint a kompetens személyzet megléte, ezért elsősorban a már alapokkal rendelkező térségekben célszerű a fentiekből hiányzó elemek fejlesztésére koncentrálni.

III/6. A NÉPI MESTERSÉGEK, KÉZMŰVESIPAR FELÉLESZTÉSE

Jelentős alternatív foglalkoztatási lehetőséget biztosíthat **a helyi kézműves** szakmák megőrzése és fenntartása. További előnye ezeknek a tevékenységeknek, hogy hozzájárulnak a helyi értékek, emlékek, hagyományok fennmaradásához is.

A kézműves technikákkal előállított, helyi termékek színesíthetik az idelátogató turistákat körülvevő szolgáltatások körét, és szerepet játszhatnak a térség sajátos arculatának kialakításában is. (Surman Edit keramikus révén)

Ahhoz, hogy a kézműves-tevékenység tényleges foglalkoztatási hatást váltson ki, elsősorban az értékesítés folyamatát kell fejleszteni. A sokszor kis darabszámot előállító, saját értékesítési lehetőségekkel korlátozottan rendelkező iparosok tevékenysége akkor lehet jövedelmező, ha valamilyen köztes szervezetek ezeket összegyűjtik, és a megfelelő csatornákon eljuttatják a fizetőképes keresletet jelentő turistákhoz, illetve egyéb piacokra. Köztes szervezet szerepét töltheti be azonos terméket előállítókat tömörítő szervezet (pl.: cég); területi alapon létrehozott szerveződés (pl.: kistérségi), vagy vertikális értékesítő

szervezet, amely a szálláshelyeken és attrakcióknál található értékesítési egységekbe szállítja a termékeket. Az értékesítésben támogatást nyújthatnak még az idegenforgalomban tevékenykedő egyéb szervezetek és vállalkozások is.

A kézműves mesterségek újjáélesztése érdekében szükséges új, termék- vagy térség-specifikus minősítések, védjegyek, márkajegyek bevezetése, az ezeknek megfelelő termék-előállítási követelményrendszerek kialakítása, a minősítések megszerzésének támogatása. Így garantálható a minőségi színvonal és idővel a termékek elfogadottsága, ismertsége is. Szükséges továbbá az ilyen termékek bemutató marketingeszközeinek fejlesztése, a hagyományok átadása a mesterséget továbbvivő fiataloknak, valamint a helyi műhelyek, üzemek alkalmassá tétele a tevékenység bemutatására.

III/7. HORGÁSZTURIZMUS

A horgászturizmus definiálása nem tartozik az egyszerű feladatok közé. A horgászturizmus ugyanis nehezen illeszthető be a turizmus általános definíciójába („A turizmus lényege a személyek élményszerzéssel párosuló környezetváltozása, amelynek során szolgáltatások igénybevételére kerül sor.” Michalkó, 2001), hiszen érdekes módon nem minden esetben jellemzője a helyszíni szolgáltatások igénybevétele. Például, ha a horgász úgynevezett „országos engedéllyel” rendelkezik, nem kell a helyszínen engedélyt váltania. Ha egy-két napra érkezik, és sátorozik a vízparton, továbbá a szükségleteit (étel, ital, csali, etetőanyag stb.) hozza magával, akkor sem szállást, sem más szolgáltatást nem vesz igénybe.

Újhartyán horgászturizmusát a Hernád felé vezető, Hartyán közigazgatási határában húzódó több hektáros Rekultivált halastóra lehet alapozni.

A horgászturizmus olyan aktív szabadidős tevékenység, amely vízen vagy vízparton történik, egyetlen célja a halfogás, és általában kapcsolódik hozzá helyszíni szolgáltatások igénybevétele.

A horgászturizmus tehát nem egy bonyolult turisztikai ág, ha valahol van egy jó fogási lehetőségekkel kecsegtető vízterület, annak a híre gyorsan elterjed a horgászok között, és a horgászturizmus gyakorlatilag spontán ki fog alakulni a területen. A problémát az jelenti, hogyan lehet ebből a helyi lakosságnak bevétele, hogyan fog a horgászturizmus helyben keletkező jövedelmet eredményezni, és hogyan válhat a terület turisztikai húzóágazatává.

III/8. TERMÉSZETVÉDELEM

A képviselő-testület:

- ismertető, figyelmeztető és tiltó táblákat helyez ki,
- az illegálisan lerakott szemetet folyamatosan gyűjti,
- áttekinti a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, természeti értékeket,
- javaslatokat dolgoz ki a gondozatlan ingatlanok rendbetételére, az életveszélyessé vált ingatlanok felújítása, esetleges bontása érdekében.

III/9. KÖZTERÜLET FENNTARTÁS

A képviselő-testület gondot fordít a közterületek megfelelő színvonalon tartására, ennek érdekében:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- virágosítás és fásítási programok,
- település-szépítési programok szervezése,
- gondoskodni kell az elöregedett fák kivágásáról és pótlásáról,
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megóvására,
- külterületi utak, zöldővezet karbantartására,
- községüzemeltetés hatékony és színvonalas biztosítására a községfenntartó kft-vel.

III/10. VÍZRENDSZER, CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS:

Az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás és szennyvízelvezetési szolgáltatásokat.

A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer karbantartását folyamatosan el kell végezni, a veszélyeztetett helyek felmérése után az elvezetés megoldására koncepciót kell készíteni.

A belvízelvezetés rendszerének és záportározónak kialakítását pályázati támogatás esetén biztosítani kell.

III/11. KÖZBIZTONSÁG, TŰZVÉDELEM

Az önkormányzat feladata a közbiztonsági és tűzvédelmi feladatok ellátásának támogatása, illetve színvonalának javítása.

Ennek érdekében:

- támogatást nyújt a helyi önkéntes tűzoltó-polgárőr egyesületnek,
- figyelemmel kíséri, hogy az önkormányzat intézményei rendelkezzenek tűzvédelmi szabállyal,
- közbiztonsági, katasztrófavédelmi referenst működtet.

III/12. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KÖZÖSSÉGI FELTÉTELEINEK ELŐSEGÍTÉSE

A Képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

A Képviselő-testület, az Önkormányzati hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében. (A kölcsönös együttműködés tapasztalatairól a testület legalább évente egy alkalommal meghallgatja az intézményvezetők tájékoztatóját.)

Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.

Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat, így biztosítja a mozgáshoz való helyet.

Szorgalmazza, hogy a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen.

A kulturális rendezvények sorába épüljenek be a dohányzás, alkohol, drog fogyasztás nélküli programok.

IV. ÁGAZATOK, INTÉZMÉNYEK BŐVÍTÉSE, FEJLESZTÉSE

IV/1. IPARI ÁGAZAT

Az ipar az utóbbi évek egyik dinamikusan fejlődő gazdasági ága Újhartyánnak. Az ipari beruházások fajlagos munkahelyteremtő képessége jellemzően alacsonyabb, mint a többi szektorban, mégis fontosak az ilyen irányú fejlesztések, mert a megye számos területén a többi ágazat nem képes (a rendelkezésre álló munkaerő képzettsége vagy a piac korlátossága miatt) a megfelelő szintű foglalkoztatottság megteremtésére. A városban az 1990-es évek közepéig csak a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetekhez (MGTSZ) tartozó kisegítő ágazatokban működő ipari, elsősorban az összeszerelő-ipar tevékenységei voltak jellemzőek. Az Ipari fejlesztés az M5 autópálya mellett található volt MGTSZ majorban indult el, a megmaradt telephelyek újra indításával. Az Ipari fejlesztés kiugró lépése volt 1998.-ban az Ipari Park I. ütemének elindítása. 2000. évtől az Ipari Park gyors fejlődése adott háttérrel a település fejlesztésére és a többi ágazat fejlődésének elindítására. Ezen fejlesztést kell tovább szorgalmazni, és befektetőket idecsábítani, akár a terület áron aluli értékesítésével.

IV/2. MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZAT

Újhartyán kifejezetten mezőgazdasági jellegű, a település termőhelyi adottságai rendkívül sokszínűek. Ugyan a településen megtermelt GDP-nek csak 10 %-át állítja elő ez az ágazat, a lakosság több mint 80%-a mégis valamilyen módon kötődik a mezőgazdasági termeléshez. Az utóbbi évben legnagyobb mértékben, ebben az ágazatban csökkent a munkahelyek száma. A mezőgazdasági ágazat foglalkoztatási hatása a területfejlesztési és szociális politika szempontjából is fontos, mert több területen elsősorban ez az ágazat biztosít lehetőséget a lakosság megtartására, vagy ez az ágazat tudja a munkaerő jelenlegi képzettségének megfelelő munkahelyeket biztosítani.

A **mezőgazdasági ágazat** helyzetét vizsgálva összetett képet kapunk. Egyszerre vannak jelen prosperáló tevékenységet folytató, és a túlélésért küzdő vállalkozások. Egyes területeken hiány van termékekből, más termékek esetében jelentős kapacitásfelesleg és „túlgépesítettség” tapasztalható.

A mezőgazdasági ágazat fejlesztése szorosan összefügg a Gazdaságfejlesztési Célrendszer több elemével, hiszen komoly problémát jelent a termelőket a feldolgozókkal, kereskedőkkel összekötő szerveződések, és a termények tárolását, csomagolását biztosító agrárlogisztikai háttér hiánya, valamint a feldolgozóipari kapacitások nem kielégítő volta is.

IV/3. KÖZSZOLGÁLTATÁSI ÁGAZAT

A rendszeres költségvetési megszorítások miatt a közszolgáltatási ágazatban folyamatos létszámcsökkenés volt tapasztalható a 2010.-es évig. Az egészségügyi és szociális területeken, a közigazgatás és egyéb közösségi szolgáltatások területén is csökkent a foglalkoztatottak létszáma, egyedül a szintén ide sorolható oktatás és kulturális ellátás területén volt növekedés, az óvodabővítésnek köszönhetően. 2010 után az intézmények fejlesztése, iskola, óvoda és az újonnan épített hagyományörzésre alapuló intézmények építése, a közszolgáltatásban jelentős létszámnövekedést eredményezett.

Cél a járási okmányiroda kihelyezett intézményének idetelepítése.

IV/4. KERESKEDELEMI ÉS SZOLGÁLTATÁSI ÁGAZAT

1990.-es éveket megelőzően a településre Kisvállalkozások működése volt jellemző. A legnagyobb szolgáltatók az M5 Autópályát üzemeltető Állami Autópálya Kezelő és később a létrehozott Koncessziós Társaság volt. Az 1990.-es éveket megelőzően a falu Kereskedelmi Szolgáltatásának egyeduralkodója a Dabas és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet volt. A privatizáció során a kereskedelmi létesítmények magánkézbe kerültek és kialakult egy önálló, magasabb szintű szolgáltatás bennük. Faluközpontban lévő ÁFÉSZ Üzletház, a Presszó (ÁFÉSZ), a Fő utcai Vasbolt és Élelmiszerbolt (ÁFÉSZ) vagy megemlíthető a Szerviz (ÁFÉSZ). Ezekből kialakult a modern szolgáltatások egy része. A másik része teljesen új alapokon épült fel. Új üzletek, szolgáltatások jöttek létre, mint a

Fitness központ, a Kozmetikai szolgáltatások, kisebb élelmiszer boltok, mérnöki szolgáltatások, logisztikai, szállító Cégek és a teljesen újnak számító számítástechnikai szolgáltatások is. A vállalkozások helyzete gyorsan változott az 1990-2000.-es évek jogszabályi környezet és a képlékeny gazdasági helyzet miatt. A 2008 évben a faluban működő vállalkozásokra is rányomta bélyegét az Európát elérő Gazdasági válság. A lakosok kevesebb szabad pénzeszköze és a beszállítói piac szűkülése miatt számos vállalkozás szüntette meg tevékenységét. A megmaradt vállalkozások 2014-2015 évtől, a bővülő piaci környezetben új lehetőséget kaptak a fejlődésre.

IV/5. INTÉZMÉNYI BŐVÍTÉS

A kisebbségi oktatás célja, hogy segítsen a nemzeti identitás megőrzésében, így a magyarországi német közösség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerésében. Ezzel párhuzamosan fontos, hogy a nem német nemzetiségi tanulók is megismerjék a német nyelvet és kultúrát.

A fejlesztés két területet érint:

Az első maga a bővítés, amely az emelkedő tanulólétszám miatt vált szükségessé. Biztosítanunk kell a köznevelési intézményében folyó pedagógiai szakmai munka minőségi feltételeit.

Másrészt az emelkedő tanulólétszám miatt szükségessé váló fejlesztés mellett, szeretnénk megteremteni a német nemzetiségi középfokú oktatás feltételeit is, kiegészítve azt művészeti tartalommal.

Az intézmény partneri igényeit is figyelembe véve, szeretnénk létrehozni egy olyan gimnáziumot, amely 8 osztályos része elsősorban az általános iskola 1-4. osztályában kiemelkedően teljesítő diákoknak nyújt továbbtanulási lehetőséget.

A gimnázium 4 osztályos része pedig egy német nemzetiségi gimnázium, amely kiegészül egy művészeti jelleggel, művészeti tagozattal, elsősorban a német nemzetiséghez közel álló hangszeres (rézfúvósok, fafúvósok, harmonika, dob) oktatással, illetve egy német nemzetiségi táncoktatással.

A helyi gimnáziumi feladatellátás szükségessége, alapok, amelyekre építeni lehet:

- A család az anyanyelv átörökítő szerepét lényegében elvesztette, a kisebbségi nyelvek használata a privát szférából is egyre inkább kiszorul. Így a nyelv és kultúra átörökítésében sokkal nagyobb szerep hárul az iskolára.
- Felmérések eredményei (szülők) mutatják a valós igényt a gimnázium indítására.
- A népszámlálási adatok támasztják alá a magas társadalmi támogatottságot.
- Már van működő óvodai és általános iskolai német nemzetiségi nevelés-oktatás.
- Az országos kompetenciamérés iskolai eredményei magasabbak az országos átlagnál.

- Az iskolában integráltan oktatott tanulók száma alacsony, 1,79%, a hátrányos helyzetű tanulók száma 1,79%, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 1,21%.
- Az iskola tanulóinak átlagosan 50%-a gimnáziumban tanul tovább, így a helyi gimnáziumi oktatás bevezetése lehetőség lenne a település és vonzáskörzete lakosságának helyi német nemzetiségi gimnáziumi képzésre.
- Hiányt pótolna, hiszen a tankerületben nincs gimnáziumi nemzetiségi oktatás.
- Nem éri hátrány azokat a tanulókat sem, akiknek nem céljuk a gimnáziumi továbbtanulás. Felső tagozattól párhuzamos osztályok működése esetében 1 általános iskolai tantervű és 1 gimnáziumi nemzetiségi tantervű osztály indulhatna évente.
- A tervezett fejlesztés összhangban van a nemzetiségi oktatás kormányzati céljaival, valamint a Pest megyei fejlesztési tervben megfogalmazottakkal.
- A város megközelíthetősége jó, így a fejlesztések nemcsak a helyi lakosság lehetőségeit bővítik, a fejlesztés hatásai a város vonzáskörzetében is érvényesülnek.
- Újhartyánban, mostani adat szerint, évente átlagosan 100 tanuló részesül művészetoktatási nevelésben. Jelentősége a tervezett művészettel kiegészített gimnáziumi nemzetiségi formának az, hogy a tanulók foglalkoznak a nemzetiségük zenei nyelvvel, identitásuk, közösségépítő-igényük erősödik.
- Az ország bármely településéről jöhetnek tanulók, mivel az iskolabővítési tervekben kollégiumi szárny is szerepel.
- Az iskola tárgyi és személyi lehetőségeit figyelembe véve a nyolc osztályos német nemzetiségi gimnázium indítására teremthetők meg legkönnyebben a személyi és tárgyi feltételek. Ez jelenti az iskola jelenlegi eszköz- és felszerelés hiányainak pótlását – figyelembe véve az osztályok számának növekedését is az elkövetkező években -, fejlesztését, valamint lehetőség biztosítását a jelenleg dolgozó pedagógusok továbbtanulására.

Újhartyáni Német Nemzetiségi Általános Iskola

1781 óta van iskola, folyik oktatás-nevelés a településen.

A ma, a Német Nemzetiségi Önkormányzat Újhartyán fenntartásában működő nemzetiségi általános iskola nem pusztán a település alapfokú oktatási intézménye, hanem etnikai azonosságának, történelmi hagyományainak fontos ápolója, hordozója is.

Küldetésnyilatkozata szerint olyan intézmény, amely a gyermekek sokszínű igényeire figyelve alakítja tevékenységét olyan színteret teremtve, ahol nem csak a tanulás, hanem a világra való nyitottság, az önismeret és az egyéni képességek fejlődése is a fókuszban van.

A nemzetiségi iskola célja, hogy a fiatalok folytatassák, újítsák meg a hagyományt, építsék tovább a közösség kultúráját, gyarapítsák a német–magyar közös örökséget.

Az intézmény német nemzetiségi nyelvet oktató általános iskola.

Az iskola 1998 óta német nemzetiségi általános iskolaként működik, jelenleg is a település szellemi központja. Az első évfolyamtól kezdve heti öt órában oktatják a német nemzetiségi nyelvet.

Az iskola jelenlegi tanulólétszáma 283 fő, elméleti befogadóképessége 310 tanuló.

Az elmúlt évek adatai alapján - az iskola vonzerejének köszönhetően - a tanulók harmada bejáró a környező településekről.

Ez a helyi oktató-nevelő munka széles körben elismert magas minőségén és a tanulásához kiváló környezetet biztosító infrastruktúráján kívül elsősorban éppen a nemzetiségi oktatásnak köszönhető, a szűkebb térségben ez ugyanis az egyetlen ilyen intézmény.

Az iskolát választó diákok egy része nem rendelkezik német nemzetiségi gyökerekkel, de szüleik fontosnak tartják, hogy megismerkedjenek a német nyelvvel és kultúrával.

A megyében a sajátos földrajzi elhelyezkedés miatt magas azon tanköteles tanulók aránya, akik nem a lakóhelyük szerinti településen teljesítik tankötelezettségüket.

A körzeten kívül iskolát választók aránya egyes településeken meghaladhatja az 50%-ot.

Az újhartyáni iskolába a környező településekről bejáró tanulók száma magas, 80 tanuló, ez 31%.

Az iskola tanulmányi eredményei jók, ezt bizonyítják az országos kompetenciamérés iskolai eredményei.

Fejlesztési cél

A települési önkormányzat a szülői igényekre alapozva fogalmazta meg a jelenlegi német nemzetiségi nyelvoktató általános iskola bővítését egy esetleges német nemzetiségi 8-, és 4 osztályos gimnáziummal.

A szándék egy olyan gimnázium létrehozása, amely 8 osztályos része elsősorban az általános iskola 1-4. osztályában kiemelkedően teljesítő diákoknak nyújt tovább tanulási lehetőséget.

12.	↑ Német nemzetiségi 4 osztályos gimnázium művészeti tagozattal 9-12. osztályig	↑ Német nemzetiségi 8 osztályos gimnázium 5-12. osztályig
11.		
10.		
9.		
8.	↑ ← (más középiskola) ↑	évfolyamonként 1 osztály
7.		

6.	hagyományos nyelvoktató formában 5-8. osztályig	
5.	évfolyamonként 1 osztály	
4.	↑ Évfolyamonként 2 osztály	↑
3.	Német nemzetiségi általános iskola hagyományos nyelvoktató formában 1-4. osztályig	
2.	200 fő	
1.		

A gimnázium 4 osztályos része pedig egy német nemzetiségi gimnázium, amely kiegészül egy művészeti jelleggel, művészeti tagozattal, elsősorban a német nemzetiséghez közel álló hangszeres (rézfúvósok, fafúvósok, harmonika, dob) oktatással, illetve egy német nemzetiségi táncoktatással.

A német nemzetiségi oktatás, identitást erősítő művészeti tartalommal való kiegészítése.

Német nemzetiségi gimnázium 4 évfolyam plusz →	→	Hangszeres kiegészítés (rézfúvósok, fafúvósok, harmonika)
	vagy... →	Német nemzetiségi néptánc kiegészítésként

Az ebbe a 4 osztályos tagozatra jelentkező 8. osztályos tanulók kötelező jelleggel vagy a hangszerek közül választanak egyet, természetesen előzetes alapfokú zenei képzés megléte esetén, vagy a német nemzetiségi táncot választják.

Tehát egy 4 évfolyamos gimnáziumi osztály tanulói közül valaki zenél, valaki pedig táncol, de valamelyiket kötelező választani.

Ebbe az osztályba 8. osztály után akár az ország bármely településéről jöhetnek tanulók, mivel az iskolabővítési tervekben kollégiumi szárny is szerepel.

Jelentősége ennek a művészettel kiegészített gimnáziumi nemzetiségi formának az, hogy a tanulók az érettségi megszerzése mellett foglalkoznak a nemzetiségük zenei nyelvével, identitásuk, közösségépítő-igényük erősödik egy német nemzetiségi zenekarban való tevékeny részvétellel.

A fúvósok egy esetleges iskolai német nemzetiségi fúvószenekear létrejöttének letéteményese.

Lényeges megemlíteni, hogy már most Újhartyánban évente átlagosan 100 tanuló részesül művészetoktatási nevelésben.

A harmonika hangszer választók a párhuzamos tánccsoportok aktív kísérőiké válhatnak a próbákon és a fellépéseken egyaránt.

A cél a nemzetiséghez, a közösséghez való kötődés, a valahova tartozás felemelő érzése megízleltetése, és nem a hivatásos zenészek képzése.

V. fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI ALAPJAI

Az önkormányzat közszolgáltatásokat nyújt. Saját tulajdonnal rendelkezik és költségvetési bevételeivel, kiadásaival önállóan gazdálkodik.

Az önkormányzatok költségvetése az államháztartás része, ahhoz teljes pénzforgalmával kapcsolódik. Az önkormányzati költségvetés az állami költségvetéstől elkülönül, ahhoz az állami támogatásokkal és más költségvetési kapcsolatokkal kötődik.

Az önkormányzat vagyona

A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati célok megvalósítását szolgálják.

Az önkormányzati vagyon külön része a törzsvagyon, amelyet a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. Az éves zárszámadáshoz a vagyonállapotról - külön jogszabályban meghatározott - vagyonkimutatást kell készíteni.

Törzsvagyonnak az az önkormányzati tulajdon nyilvánítható, amely közvetlenül kötelező önkormányzati feladat- és hatáskör ellátását vagy a közhatalom gyakorlását szolgálja.

A törzsvagyon körébe tartozó tulajdon vagy forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes:

a) forgalomképtelen a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, a parkok, a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló 9. § (5) bekezdés szerinti gazdasági társaságban fennálló részesedés - a 68/D. §-ban foglalt kivétellel - és minden más ingatlan és ingó dolog, amelyet törvény vagy a helyi önkormányzat forgalomképtelennek nyilvánít. A helyi önkormányzat tulajdonában álló forgalomképtelen törzsvagyon birtokát, használatát, hasznai szedésének jogát a helyi önkormányzat - törvényben szabályozott módon - másnak átengedheti;

b) korlátozottan forgalomképesek a közművek, intézmények és középületek, továbbá a helyi önkormányzat által meghatározott ingatlanok és ingók. A törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyairól törvény vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni.

A helyi önkormányzatot - e törvényben meghatározott eltérésekkel - megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, illetőleg terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.

A helyi önkormányzat meghatározott vagyontárgy vagy vagyonrész elidegenítését, megterhelését, vállalkozásba való bevitelét, illetőleg más célú hasznosítását önkormányzati rendeletben helyi népszavazáshoz kötheti.

A helyi önkormányzat vállalkozása a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti. Az önkormányzat olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

Az önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezetek alapításakor rendezendő feladatokra, a működés során az alapító (tag, részvényes), a gazdálkodó szervezet legfőbb szerve, vezető tisztségviselői, felügyelő bizottsága feladataira, jogosultságaira és kötelezettségeire - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - az államháztartásról szóló törvényben foglalt rendelkezéseket is alkalmazni kell.

Amennyiben törvény másképp nem rendelkezik, a helyi önkormányzat társulásba bevitt vagyonát a társuló helyi önkormányzat vagyonaként kell nyilvántartani, a vagyonszaporulat a társult helyi önkormányzatok közös vagyona, és arra a Polgári Törvénykönyv közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A képviselő-testület a helyi önkormányzat tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva vagyonkezelői jogot létesíthet. Vagyonkezelői jog nem létesíthető önkormányzati lakóépületre és vegyes rendeltetésű épületre, illetve társasházban lévő önkormányzati lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre.

A képviselő-testület a vagyonkezelői jogot vagyonkezelési szerződéssel ruházhatja át jogi személyre, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre (a továbbiakban együtt: vagyonkezelő). A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a vagyonkezelési szerződés megkötéséről, tartalmának meghatározásáról hozandó döntés.

A vagyonkezelői jog átadása nem érinti az önkormányzati közfeladatok ellátásának kötelezettségét. A vagyonkezelői jog átadása az önkormányzati feladatellátás feltételeinek hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése érdekében történhet.

A vagyonkezelői jogot az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva a közfeladatot szabályozó külön törvényben meghatározott feltételek és eljárási rend, pályázati rend szerint, ilyen hiányában - az (5) bekezdés szerinti kijelölés esetét kivéve - az államháztartásról szóló törvényben (a továbbiakban: Áht.) szabályozott nyilvános pályázat útján ellenérték fejében lehet megszerezni, és gyakorolni. A pályázat kiírása előtt az önkormányzat köteles vagyonértékelést végeztetni. A vagyonkezelői jogot valós értéken - a közfeladat ellátásának garanciáit is figyelembe véve - a legelőnyösebb ajánlattevő részére lehet átruházni.

Az önkormányzat korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának vagyonkezelői jogát kijelöléssel szerezheti meg az önkormányzati közfeladatot átvállaló

a) más helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása,

b) az önkormányzat vagy több önkormányzat, illetve kisebbségi önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaság és közhasznú társaság, illetőleg állam és önkormányzat közös alapításában működő gazdasági társaság vagy az állam többségi részesedésével létrehozott gazdasági társaság, közhasznú társaság, ha ezek a szervezetek a közfeladat ellátását az önkormányzat számára nem üzletszerű vállalkozási tevékenységként végzik, azzal a feltétellel, hogy az állami vagy az önkormányzati többségi tulajdon a vagyonkezelési szerződés megszűnéséig fennáll.

A vagyonkezelői jog kijelöléssel kizárólag ingyenesen szerezhető meg.

Az önkormányzati tulajdonban lévő védett természeti területek és értékek, az erdők, véderdők, a műemlékingatlanok, védetté nyilvánított kulturális javak, valamint történeti (régészeti) emlékek tekintetében az illetékes miniszter, a védművek és védelmi létesítmények esetében az illetékes szerv hozzájárulása szükséges a vagyonkezelői jog átruházásához.

A vagyonkezelőt - ha jogszabály másként nem rendelkezik - megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei - ideértve a számvitelről szóló törvény szerinti könyvvizelési és beszámolóképzési kötelezettséget is - azzal, hogy a vagyont nem idegenítheti el, továbbá nem terhelheti meg, és a vagyonkezelői jogot harmadik személyre nem ruházhatja át.

A vagyonkezelői jog megszerzésére, megszűnésére, a vagyonkezelői szerződés tartalmára, a vagyonkezelő jogaira és kötelezettségeire, a vagyonkezelő feletti tulajdonosi ellenőrzésre az e törvényben és az Áht.-ban foglaltakat kell alkalmazni. E törvényekben nem szabályozott egyéb kérdésekben a Ptk. szabályait kell alkalmazni. A vagyonkezelői jog megszerzésének, gyakorlásának és a vagyonkezelés ellenőrzésének részletes szabályait a helyi önkormányzat rendeletében szabályozza.

Az önkormányzat bevételei

Az önkormányzat a helyi lakosság szükségleteiből és a jogszabályokból adódó feladatait saját költségvetési szerv útján, más gazdálkodó szervezet támogatásával, szolgáltatások vásárlásával, illetve egyéb módon látja el. Az önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és a pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat.

Az önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételekből, átengedett központi adókból, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, központi költségvetési normatív hozzájárulásokból, valamint támogatásokból teremti meg.

Saját bevételek:

- a) törvényben rögzített módon a települési önkormányzatok által megállapított és kivetett helyi adók;
- b) saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hozadékából származó nyereség, osztalék kamat és bérleti díj;
- c) illetékek a külön törvényben meghatározottak szerint;
- d) átvett pénzeszközök;
- e) az önkormányzat területén kiszabott és onnan befolyt környezetvédelmi és műemlékvédelmi bírság külön jogszabályban megállapított hányada;
- f) az önkormányzatot megillető vadászati jog haszonbérbe adásából származó bevétel;
- g) a helyi önkormányzat egyéb bevételei.

Saját bevételnek minősül a tanácsok által alapított és a tanácsok felügyelete alatt állt, nem közüzemi vállalatoknak az Állami Vagyonügynökség által történt értékesítéséből származó összeg külön törvényben meghatározott része.

Az Országgyűlés által külön törvényben átengedett központi adók:

- a) a magánszemélyek jövedelemadójának meghatározott része,
- b) az egyéb megosztott adók.

Az Országgyűlés normatív költségvetési hozzájárulást állapít meg a települések lakosságszámával, egyes korcsoportokkal, intézményi ellátottakkal arányosan és egyéb mutatók alapján.

A központi költségvetésben meghatározott összeg felhasználásra vonatkozó kötöttség nélkül - az önkormányzatnál felmerülő személyi jellegű juttatásokat és egyéb kifizetéseket terhelő levonások, járulékok teljesítését és elszámolását követően -, közvetlenül megilleti a helyi önkormányzatokat, illetőleg a törvény által meghatározott körben a feladatot ellátó önkormányzatot.

Az Országgyűlés meghatározza a társadalmilag kiemelt célokat. A célonkénti támogatások mértékét és feltételeit törvény tartalmazza.

A helyi önkormányzatok egyedileg és közösen is igényelhetnek céltámogatást. A feltételeknek megfelelő önkormányzat a céltámogatásra jogosult.

A céltámogatás kizárólag az adott célra használható fel.

Az Országgyűlés egyes nagy költségigényű beruházási feladatok megvalósítására meghatározott helyi önkormányzatoknak címzett támogatást nyújthat.

A címzett támogatás kizárólag a meghatározott célra fordítható.

Önállósága és működőképessége védelme érdekében kiegészítő állami támogatás illeti meg az önhibáján kívül hátrányos helyzetben levő települési önkormányzatot. A támogatás feltételéről és mértékéről az Országgyűlés az állami költségvetési törvényben dönt.

Új önkormányzati feladat megállapítása esetén az Országgyűlés egyidejűleg biztosítja az ellátáshoz szükséges pénzügyi fedezetet.

Az önkormányzat gazdálkodása

A helyi önkormányzat:

a) közalapítványt hozhat létre, és közérdekű kötelezettségvállalást tehet; az általa alapított közalapítvány alapítói jogainak gyakorlását csak a 9. § (3) bekezdésében meghatározott személyre, szervezetre, testületre ruházhatja át;

b) hitelt vehet fel és kötvényt bocsáthat ki; ennek fedezetéül az önkormányzati törzsvagyon és - a likvid hitel kivételével - a normatív állami hozzájárulás, az állami támogatás, a személyi jövedelemadó, valamint az államháztartáson belülről működési célra átvett bevételei nem használhatók fel;

c) dönt a célhoz nem kötött forrásai betétként történő elhelyezéséről, az állami hozzájárulás kivételével;

d) dönt egyéb banki szolgáltatások igénybevételéről.

A helyi önkormányzat adósságot keletkeztető éves kötelezettségvállalásának (hitelfelvételének és járulékainak, valamint kötvénykibocsátásának, garancia- és kezességvállalásának, lízingjének) felső határa a korrigált saját bevétel.

E alkalmazásában

a) korrigált saját bevétel: a rövid lejáratú kötelezettségek (tőke- és kamattörlesztés, lízingdíj) adott évre eső részével csökkentett saját bevétel éves előirányzatának 70%-a, és a megszünt víziközmű-társulattól átvett, még meg nem fizetett érdekeltségi hozzájárulások beszedéséből származó bevétel,

b) saját bevétel: a helyi adók, a helyi önkormányzat illetékbevétele, a települési önkormányzat által beszedett gépjárműadó, a kamatbevétel, a külön törvények szerint az önkormányzatot megillető bírság, az osztalékbevétel, azon önkormányzati vagyon bérbeadásából, hasznóbérbeadásából, üzemeltetéséből, koncessziós díjából származó bevétel, amely ugyanazon vagyontárgyra vonatkozó felhalmozási, felújítási célú felhasználására az önkormányzat kötelezettséget vállalt, valamint az önkormányzat egyéb sajátos bevételei,

c) rövid lejáratú kötelezettség: az egy évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel és kamata (ide nem értve a likvid hitelt és kamatát), továbbá a több év alatt törlesztendő kötelezettség adott évben esedékes összege (a hosszú lejáratú hitel, kölcsön adott évre jutó törlesztő részlete és járulékai; a kötvénykibocsátás utáni tőketörlesztés és kamat; a lízingdíj; garancia és kezességvállalásból eredő éves kötelezettség; valamint a több éven keresztül fizetési kötelezettségként jelentkező váltótartozások és a szállítókkal szembeni tartozás több év alatt részletekben fizetendő összegének adott évre jutó törlesztő részlete), ide nem értve a kormány kezességvállalásával biztosított kötelezettségeket és az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezését szolgáló hiteleket,

d) likvid hitel: az éven belül felvett és visszafizetett, a közszolgáltatási és államigazgatási feladatok folyamatos működtetéséhez felvett hitel.

A likvid hitel nem esik az e §-ban foglaltak szerinti korlátozás alá.

A helyi önkormányzat az intézményét támogatásban részesíti. Nem vonhatja el és a támogatásba nem számíthatja be az intézménynek a kötelező térítési díjon kívüli bevételeit.

Az intézmény a támogatást és saját bevételeit önállóan használja fel, a használatában levő ingatlanokat és ingókat - az alapfeladata sérelme nélkül - bevételei növelésére fordíthatja.

A helyi önkormányzat a más által fenntartott intézmények működéséhez támogatást nyújthat.

A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.

A veszteséges gazdálkodás következményei az önkormányzatot terhelik, kötelezettségeiért az állami költségvetés nem tartozik felelősséggel.

A helyi önkormányzat adósságrendezési eljárásáról külön törvény rendelkezik.

A fizetőképesség helyreállítása érdekében az önkormányzat köteles felfüggeszteni - a hatósági és az alapvető lakossági szolgáltatások kivételével - a feladatok finanszírozását.

Tervezés, számvitel, információ

Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését.

A költségvetés összeállításának részletes szabályait az államháztartásról szóló törvény, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény határozza meg.

Az állami költségvetési tervezés önkormányzatokat érintő feladatait az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter végzi.

Az országgyűlési költségvetési döntéseket az önkormányzati érdekszövetségekkel lefolytatott egyeztetés után, a véleményük figyelembevételével kell meghozni.

Az önkormányzat a költségvetési, a költségvetés teljesítési és szakmai tevékenységének bemutatására, értékelésére vonatkozó adatainak külön jogszabályban meghatározott körét legalább évente a helyben szokásos módon közzéteszi.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakokra szól. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Ellenőrzés

A helyi önkormányzat gazdálkodását (ideértve az Európai Unió által nyújtott és egyéb nemzetközi támogatások, valamint az ehhez kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását is) az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

A helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, a kormány által kijelölt szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, a kincstár, illetve az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a kifizető hatóság képviselői is ellenőrizhetik.

A helyi önkormányzat belső pénzügyi ellenőrzését a külön jogszabályok szerinti folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (pénzügyi irányítás és ellenőrzés) és belső ellenőrzés útján biztosítja.

A jegyző köteles olyan pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszert működtetni, mely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

A jegyző köteles gondoskodni a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

A helyi önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év november 15-éig hagyja jóvá.

A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatnál, a megyei önkormányzatnál, a megyei jogú városi önkormányzatnál kötelező belső ellenőrzési egység létrehozása, kivéve, ha társulás keretében látja el a belső ellenőrzést.

A helyi önkormányzatnál a képviselő-testület döntése alapján a belső ellenőrzést elláthatja

- a) a képviselő-testület hivatala,
- b) az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló személy vagy szervezet,
- c) a helyi önkormányzatok társulása.

A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezet a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva megállapításokat és ajánlásokat fogalmaz meg a jegyző és a

polgármester részére, melyeket a polgármester indokolt esetben a képviselő-testület soron következő ülésére terjeszt elő.

A polgármester a tárgyévre vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - éves ellenőrzési jelentést, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést - a tárgyévet követően, a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg - a képviselő-testület elé terjeszti.

A helyi önkormányzat belső ellenőrzését ellátó személy vagy szervezet

a) ellenőrzést végez a képviselő-testület hivatalánál és az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatokra vonatkozóan,

b) ellenőrzést végezhet a helyi önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél, a helyi önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságoknál, közhasznú társaságoknál, a vagyionkezelőknél, valamint a helyi önkormányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezett szervezeteknél is.

A helyi önkormányzat és költségvetési szervei belső ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza.

A pénzügyi bizottság - egyebek között - az önkormányzatnál és intézményeinél:

a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;

b) figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyionváltozás (vagyionnövekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;

c) vizsgálja a hitelfelvétel indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését.

A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.

A megyei, a megyei jogú városi, a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testülete köteles könyvvizsgálót megbízni, továbbá az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által meghatározott egyszerűsített tartalmú - a helyi önkormányzat és intézményei adatait összevontan tartalmazó - éves pénzforgalmi jelentését, könyvviteli mérlegét, továbbá pénzmaradvány- és eredménykimutatását a Belügyi Közlönyben és a Cégek Közlönyben közzétenni. A képviselő-testület e rendelkezés

hatálybalépésétől számított 60 napon belül köteles - szakmai szempontok szerint - a pályázatot kiírni, azt elbírálni és a polgármester a könyvvizsgáló számára a megbízást kiadni.

A helyi önkormányzat, ha az előző évben a teljesített kiadásainak összege meghaladta a 300 millió forintot és hitelállománnyal rendelkezik vagy hitelt vesz fel, köteles az (1) bekezdésben foglaltakat a hitelfelvétel évétől a hiteltörlesztés utolsó évéig bezárólag évente könyvvizsgálóval felülvizsgáltatni és közzétenni.

A könyvvizsgálattal, a költségvetési beszámoló felülvizsgálatával költségvetési minősítésű könyvvizsgáló bízható meg.

Nem lehet könyvvizsgáló a helyi önkormányzat polgármestere, képviselő-testületének tagja, költségvetési szervének dolgozója és ezek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], e minősége fennállása alatt, illetve annak megszűnésétől számított három évig.

A könyvvizsgálói feladatot ilyen tevékenység folytatására jogosult könyvvizsgáló cég is elláthatja. A könyvvizsgáló cég megbízásakor a könyvvizsgálatot elvégző természetes személyt (kamarai tag könyvvizsgálót) is meg kell nevezni. Ebben az esetben a (2) bekezdésben meghatározott előírások a természetes személyre (kamarai tag könyvvizsgálóra) vonatkoznak.

A könyvvizsgáló betekinthez a helyi önkormányzat könyveibe, a polgármestertől és az önkormányzat költségvetési szerveinek dolgozóitól felvilágosítást kérhet. Feladata különösen a helyi önkormányzat befektetett eszközeinek, készletállományának, pénzeszközeinek, követeléseinek és kötelezettségeinek, pénzmaradványának és eredményének vizsgálata. A könyvvizsgáló tanácskozási joggal vehet részt a képviselő-testület nyilvános és zárt ülésén. A könyvvizsgálót a véleményezési körébe tartozó témákban a képviselő-testület ülésére a polgármester köteles meghívni.

bekezdésében foglalt helyi önkormányzatok körében a könyvvizsgáló köteles megvizsgálni a képviselő-testület elé terjesztett költségvetési és zárszámadási rendlettervezeteket abból a szempontból, hogy azok valós adatokat tartalmaznak-e, illetve megfelelnek-e a jogszabályok előírásainak, továbbá a pénzügyi helyzetet elemezni, különösen az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások tekintetében.

A képviselő-testület a könyvvizsgálóval kötött külön szerződésben más - gazdasági kihatású - előterjesztés könyvvizsgálói véleményezését is kérheti.

A könyvvizsgáló véleményéről írásban köteles tájékoztatni a képviselő-testületet.

VI. fejezet

POLGÁRMESTERI PROGRAM

Újhartyán Város Polgármesterének

A 2014-2019 ciklusra szóló Polgármesteri Programja

Vágyunk az otthonosság érzetére, ahol mindenkinek joga, hogy sérelmeit és álmait, véleményét elmondhassa, s ugyanakkor kötelessége, hogy a másikat meghallgassa. Ehhez szükséges az az akarat, ami a mérleg serpenyőjének mindkét oldalát felszabadítja, s ránk bízva, a súlyt melyik oldalára helyezzük.

Jókai Anna

A kezünkbe adta ezt a döntést a város lakossága, kötelességünk tehát jó döntéseket hozni, hogy Újhartyán tovább fejlődjön, lakói biztonságban érezzék magukat, és hogy közösen a lakossággal megőrizzük az eddig elért eredményeinket. Ezért építjük, építettük és építeni is fogjuk Újhartyánt tovább a következő nemzedékeknek.

A képviselő testület minden tagjával dolgoztam már legalább egy ciklusban, van akivel már többen is, épp ezért biztos vagyok abban, hogy legjobb tudásuk szerint fognak dolgozni Újhartyánért.

Az Arany János utca bel és külterületi szakaszának felújítása után nagyon úgy tűnik, hogy végre megvalósul a hernádi kereszteződésben a körforgalom, ezzel a település nagyobb közlekedési problémái megoldódnak. Természetesen azért ebben a ciklusban is oda kell figyelni az úthálózatunk minőségére, és ha szükséges, akkor cselekedni. Ugyanez vonatkozik a vízvezetésre, hiszen bármi épül a településen, az megváltoztathatja környezete vízrajzát, éppen ezért folyamatos odafigyelés szükséges e tekintetben is.

Fejlesztések tekintetében is vannak előttünk kihívások, hiszen nagyon úgy néz ki, hogy bővítenünk kell az iskolánkat, lehetőség szerint meg kell vizsgálnunk egy bölcsőde és egy bentlakásos idősok otthonának szükségességét. De számos fejlesztési elképzelésünk van ezek mellett is, amik nemcsak elgondolások, hanem legtöbb esetben kész anyagok.

Itt szeretném megkérni képviselő társaimat, hogy az elmúlt ciklushoz hasonlóan együtt készítsük el a gazdaság programot, ezért minden bizottságot megkérek arra, hogy tegyen javaslatokat mind fejlesztési, mind működtetési területen a gazdasági program elkészítéséhez.

Igen, működtetési területen is, hiszen legfontosabb feladatunk ebben a tekintetben az, hogy a település működését hosszútávon biztosítsuk. Ehhez anyagi eszközökre van szükség, hiszen az ideális állapot, az elérendő cél az lenne, hogy az önkormányzat saját bevételei fedezzék a település működésének költségeit. Ezt elsősorban a helyi vállalkozások számának és gazdasági erejének növelésével érhetjük el. Erre erős kormányzati törekvést látok, hiszen a gazdaság élénkítése az Unió pályázatokon belül is erős hangsúly Magyarországon, nem véletlenül. Ma egyértelműen látható, hogy az önkormányzati rendszer további átalakítás előtt áll, ezért, ha továbbra is nyertesei akarunk lenni a változásoknak, akkor meg kell növelnünk településünk gazdasági erejét.

De ugyanakkor fontos a kiadásokra való odafigyelés, ahogyan eddig is, mégpedig anélkül, hogy a lakóknak nyújtott szolgáltatások minősége alacsonyabb színvonalú legyen, mert

lehetőség szerint a szolgáltatások színvonalának emelésére kell törekednünk. Hitelállományunk, nincs, de ha épp lenne is, nem jelentene gondot annak kezelése. Elnyertük a befektetőbarát település címet, és befektetés stratégiánkat is díjazta a Külgazdasági hivatal, épp ezért hiszem, hogy a gazdaság fellendülésében komoly szerep juthat Újhartyánnak is regionális szinten.

Feladatunk a helyi lakosok saját vállalkozásainak segítése, többek között tanácsadással, pályázati lehetőségek felkutatásával. A helyi gazdaságot erősíti az is, ha a település, lakossága, vállalkozásai lehetőség szerint helyi lakosoktól vásárolnak, ha ez a helyi piac elősegítését, és nem monopóliumok kialakulását jelenti. Ebben a tekintetben már most is jelentős előrelépések történtek, az önkormányzat jó példával igyekszik elől járni. De a nagyobb piac és összefogás érdekében mindenképpen érdemes ezt a gondolatot kistérségi szintre bővíteni. Sőt, nem tartom elképzelhetetlennek a külföldi partner településeinkkel való együttműködést sem ebben a tekintetben.

Tovább kell folytatnunk az olyan közösségi területek kialakítását, mint a Flórián tér Grassalkovich tér, Pinceklub, vagy mint a Bagolyfészek kézművesház, mert pozitívak a visszajelzések, hiszen az jó dolog, ha az emberek találkoznak egymással, vannak helyek, az otthonukon kívül is, ahol otthon érezhetik magukat, ahol hódolhatnak hobbijaiknak, érdeklődésüknek, vagy csak egyszerűen beszélgethetnek.

Biztonság tekintetében az Örző-Védő Kft tevékenysége mellett továbbra is komoly prioritása van a térfigyelő kamerarendszernek, ami alapjaiban javítaná a település és a lakók vagyonának, biztonságának védelmét közvetlenül, de preventív módon is.

Felmértük, hogy milyen lehetőségeink vannak azzal kapcsolatban, hogy a fiatalok ingatlanhoz jutását megkönnyítsék a településen belül. Itt a testületnek az a feladata, hogy kiválasszon olyan területeket, ahol telkeket alakíthat ki. Ezen területeken a helyi lakosok kedvezőbb áron jutnának ingatlanhoz, hiszen stratégiai fontosságú a fiatalok helyben tartása, az elöregedés megállítása. Fontos lépés lehet ebben a tekintetben a Fecskeház program megvalósítása is.

A Lovaspark, az egykori Halastó újjáélesztése, a Civilek és az Egyház Mária Kápolna „projektje”, és minden más rekreációs célú fejlesztés –még ha az magánfejlesztés is- segítése is feladatunk, hisz a szabadidős és természetvédelmi és kulturális vonatkozásban is profitálhat a település egy-egy ilyen beruházással. A környezet és az egészség védelme is alapvető fontosságú célunk kell, hogy legyen.

Városunk oktatási intézményei szeptembertől a Német Nemzetiségi Önkormányzathoz kerültek, és a testületnek fontos feladata, hogy a Nemzetiségi Önkormányzatot, és az oktatási intézményeket támogassa abban, hogy minél szélesebb körű és versenyképes ismeretanyagot adjanak a gyermekek számára, illetve a működés biztos és fenntartható legyen. Hosszútávon pedig meg kell vizsgálni, hogy milyen módon tudnak szakmai ismeretanyagot átadni az itt élőknek, ugyanis ezzel segítik versenyképességüket, másrészt erősítik kistérségi vezető szerepünket. Segíteni és ösztönözni kell az intézményeket, hogy minél több pályázati forráshoz jussanak.

Kulturális életünk meglehetősen gazdag. Lehetőséget kell adni arra, hogy tovább színesedjék, fejlődjék, eseményekkel gazdagodjon és nagyobb hangsúlyt kapjon a térségen belül. Több teret, több támogatást és több lehetőséget kell adni. Az egyházzal és a civil szerveződésekkel jó együttműködésre kell törekedni, hiszen céljaink szinte minden esetben közösek.

Alapvető, hogy az önkormányzat minden szükséges információt elérhetővé tegyen a lakosság számára, ezért a MAG TV-vel kötött megállapodásunk mellett létrehoztuk a település hivatalos újságát, valamint a honlap is informatív. Ugyanakkor továbbra is nyitva áll az ajtó mindenki előtt, akinek építő jellegű javaslata van, és ezt nem csak a magam, hanem az egész testület nevében mondhatom.

A hivatali munkában vannak fontos és sürgős dolgok. Sürgős dolgok szorításában nem könnyű eldönteni, hogy mi az, ami fontos és mi az, ami kevésbé az. Lesznek nyilván különböző vélemények, hiszen lehetünk alaposabbak, körültekintőbbek, rámenősebbek, udvariasabbak stb. Mégis mindenki akként szolgálja a közt, amilyen önmaga.

Épp ezért szeretném megköszönni képviselőtársaimnak, a bizottságoknak, a civil szervezeteknek, azoknak a lakosoknak, akik megtiszteltek minket véleményükkel, elképzeléseikkel; azt, hogy építő módon segítettek abban, hogy milyen feladatokat kell megoldanunk ahhoz, hogy Újhartyán biztos lábakon és jó helyzetben álljon a jövő kihívásai elé.

Egy település sikeréhez jó csapatra van szükség, olyan testületre, intézményekre, civil szervezetekre, lakosokra, akik összetartanak, ha kell vitatkoznak, de mindig egy irányba húzzák Újhartyán szekerét.

Schulcz József
polgármester

VII. fejezet

KÉPVISELŐ TESTÜLET KÖZÉP ÉS HOSSZÚ TÁVÚ PROGRAMJA

Rövidtávú cél:

- Zrínyi utcai telekalakítás,
- Faluközpontjának jövőképterve, (konkrétan a Hősök tere)
- Kamerarendszer kialakítása, kamerarendszerhez operatív helység kialakítása
- Hivatal építése
- Posta átköltöztetése
- Napközbeni öregek otthona (jelenlegi funkcióval) új építése
- Ifjúsági klub építése
- Iskola bővítése gimnáziummal
- Templom előtti csomópont átépítése
- Rendezvény tér kialakítása az ökológiai folyosóban (monori út végén)

- Kisebb tér, terek kialakítása
- Játszótér kialakítása - kaland park, kamaszjátszótér
 - bébi játszótér
 - ovis korú játszótér
- Fa apríték üzem kiépítése
- Nemzetiségek Háza Kulturközpont

Középtávú cél:

- Fecskeház kialakítása
- Gödör közparkká (tó) építése
- Könyvtár + kulturális tér kialakítása
- Önkéntes tűzoltóságnak helyet biztosítani
- Civilek háza
- Komposztáló terület kialakítása
- Közvilágítás korszerűsítése
- Csapadékvíz elvezető árkok felújítása
- utak felújítása
- megújuló energia ellátásának kiépítése
- Ipari park továbbfejlesztése
- Helyi kisvállalkozásoknak terület biztosítása
- Erdei iskola létesítése
- Kerékpár úthálózat kiépítése

Hosszú távú cél:

- „Hartyán” liget, mint kertváros kialakítási terve
- „Dácsa” lakópark kiépítése
- Rendőrőrs
- Idősek otthona (bentlakásos)
- Sportlétesítmény kialakítása belterület határában (multifunkcionális épület)
- Logisztikai központ kiépítése ipari parkban
- K+F kiépítése
- Horgászto és környéke rekreációs központ fejlesztése

VIII. fejezet

POLITIKAI STRATÉGIAI ELKÉPZELÉSEK

Újhartyán Város Önkormányzat az alábbiakban felsoroltakat kívánja a gazdasági programjában, mint elképzeléseket rögzíteni:

1. A Város Településrendezési tervének átdolgozása a tervezett célok figyelembe vételével.
2. A lakóterületek bővítése mellett a város belső területén található előregedett épületek felújításának, vagy helyére új építésének kiemelt támogatása.
3. Az oktatási intézmények szolgáltatásainak fejlesztése és kapacitásuk növelése. Az iskola bővítése, középtávon átalakítása középfokú oktatási intézménnyé.
4. A városi internetes és televíziós kábelhálózat fejlesztése, új szolgáltató bevonása.
5. A Város Intézményeinek energia ellátásának átalakítása legalább 30 %-os részarányú zöldenergia felhasználására. (Napenergia, geotermikus energia, hulladékhasznosítás, biomassa stb.)
6. Közvilágítási rendszerünk átalakítása LED-es rendszerre, kiegészítve napelemes energia ellátással.
7. A város Északi területén új kereskedelmi, szolgáltatási létesítmények létrehozásának támogatása.
8. Városháza fejlesztése, Városháza építése, további központosított igazgatási feladat ide szervezése a Járási Hivatal feladataiból.
9. Kistérségi Egészségügyi Központ szerepének elérése.
10. Város belső infrastruktúrájának fokozatos fejlesztése a XXI. századi igényekhez igazodva.
11. A település teljes belterületén a szelektív hulladékgyűjtés és a lehető legnagyobb arányú újrahasznosítás megszervezése.
12. Ipari Park III.-IV. ütem infrastruktúra fejlesztése
13. A 2019-ig fejlesztésre kerülő 405-ös főút mellett logisztikai tevékenységre alkalmas terület és infrastruktúra kialakítása.
14. Az Ipari parkhoz kapcsolódó K + F tevékenység létrehozása. Elsősorban a betelepült Cégek tevékenységére alapozva.
15. Mezőgazdaság fejlődésének támogatása, a helyben termelt mezőgazdasági termékek feldolgozása és piacra jutásának elősegítése. (Raktározás, hűtőház, csomagoló)
16. Városi Piac kialakítása.
17. Sportlétesítmények fejlesztése az egészségesebb társadalom érdekében.
18. Hosszú távú lakóterület fejlesztés előkészítése legalább szabályozási szinten.
19. Ifjúsági tér kialakítása
20. Fa apríték üzem létesítése
21. Kerékpárút hálózat bővítése bel és külterületen egyaránt.
22. Közterületek parkok kialakítása
23. Játsszóterek fejlesztése
24. Belterületi utak, és külterületi mezőgazdasági utak felújítása
25. Öregek napközi otthonának létesítése

IX fejezet
A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ
TÉNYEZŐK:

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,
- a képviselő-testület és a bizottságok javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.